

Dosarul nr. 3r-340/23
2-23073694-01-3r-11122023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (V. Pădurari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

D E C I Z I E

17 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Irarom-Grup” împotriva Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art.232 alin. (2) din Codul administrativ,

c o n s t a ț ă:

La 23 mai 2023 SRL „Irarom-Grup” a înaintat acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova, solicitând anularea în tot a procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr.12/02 din 10 februarie 2023, întocmit de către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal la compania SRL „Irarom-Grup”; anularea în tot a răspunsului nr.28/25-2574 din 17 martie 2023, întocmit de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal prin care a respins contestația depusă; anularea în tot a deciziei de regularizare nr. 60 din 21 martie 2023 al Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal, deoarece este ilegală; anularea în tot a răspunsului nr. 5673 din 02 mai 2023 al Serviciului Vamal prin care a fost respinsă cererea prealabilă și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis acțiunea la cererea depusă de SRL „Irarom-Grup” către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova privind anularea actului administrativ și s-au anulat actele administrative individuale defavorabile: Decizia de regularizare nr. 60 din 21 martie 2023 emisă de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al

R.Moldova; procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 12/02 din 10 februarie 2023 emis de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova; răspunsul nr. 28/25-2574 din 17 martie 2023 emis de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova; răspunsul nr.5673 din 02 mai 2023 emis de Serviciul Vamal al R.Moldova.

La 13 septembrie 2023, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova a înaintat apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de SRL „Irarom-Grup” să fie respinsă ca neîntemeiată și nefondată.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 27 noiembrie 2023, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova a depus recurs împotriva încheierii din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu adoptarea unei noi încheieri prin care apelul declarat de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central să fie declarat admisibil pentru examinare în ordine de apel (f.d. 195-199).

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu încheierea recurată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale, prin urmare este ilegală și pasibilă de a fi anulată.

La 13 septembrie 2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost depus apelul nemotivat împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023. La 03 octombrie 2023, ora 14.12, hotărârea motivată a fost expediată inițial prin poșta electronică – bv.nord@customs.gov.md, notificarea acesteia fiind confirmată prin înregistrarea în cancelaria Biroului Vamal Nord cu nr. de înregistrare 8204 la data de 05 octombrie 2023.

Ulterior, la 10 octombrie 2023, Judecătoria Bălți, sediul Central, a expediat hotărârea motivată în adresa Biroului Vamal Nord prin trimitere poștală, fapt confirmat prin trimitere poștală, fapt confirmat prin înștiințarea cu aviz înregistrată în cancelaria Biroului Vamal Nord cu nr. 8344 la 10 octombrie 2023.

La 03 noiembrie 2023 cererea de apel motivată a fost expediată la adresa electronică a Curții de Apel Bălți cab@justice.md în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, adică la 05 octombrie 2023.

Menționează recurentul că, extrasul din poșta electronică nu confirmă recepționarea hotărârii motivate, ci doar expedierea acesteia în adresa Biroului Vamal Nord. Recepționarea se confirmă prin înregistrarea scrisorii de însoțire în cancelaria Biroului Vamal Nord la 05 octombrie 2023, fapt confirmat și prin rezoluțiile șefului Biroului Vamal Nord pe scrisoarea de însoțire.

Specifică recurentul că de regulă corespondența parvenită prin intermediul poștei electronice, se înregistrează în cancelarie în aceeași zi, însă sunt zile în care

angajatul cancelariei nu poate avea acces la poșta electronică din cauza lucrărilor de mentenanță, supraîncărcarea acesteia sau din alte motive tehnice, ceea ce face imposibilă notificarea sau recepționarea de facto a acesteia.

Respectiv, având la dispoziție două notificări a hotărârii motivate nr. 8204 din 05 octombrie 2023 și nr. 8344 din 10 octombrie 2023, a remis-o pe prima Curții de Apel Bălți, întru argumentarea depunerii apelului motivat în termen legal, deoarece 05 octombrie 2023 este prima dată când au fost notificați și au făcut cunoștință cu hotărârea motivată a Judecătorei Bălți, sediul Central și este corect ca din această dată să fie calculat termenul de depunere a apelului motivat.

La 13 decembrie 2023 Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova a depus recurs suplimentar, menționând că instanța de fond nu a adus la cunoștință în mod corespunzător hotărârea motivată, or aceasta a expediat hotărârea prin poșta electronică fără a se asigura că aceasta a ajuns la destinatar. Mai mult, angajatul instanței a solicitat să fie confirmată recepționarea mesajului, însă o astfel de confirmare nu a fost trimisă de către Biroul Vamal Nord.

Consideră că instanța de apel eronat a calificat și echivalat data expedierii notificării – 03 octombrie 2023, cu data recepționării acesteia – 05 octombrie 2023, dispunând în mod neîntemeiat inadmisibilitatea apelului declarat de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova, fapt ce constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 13 noiembrie 2023, fiind notificată recurentului la 15 noiembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 193).

Astfel, recursul depus de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova, la 27 noiembrie 2023, este declarat în termenul stabilit de lege.

La 11 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului copia recursului, cu posibilitatea depunerii referinței.

La 19 decembrie 2023 SRL „Irarom-Grup”, reprezentată de avocatul Vitalie Malai, a depus referință împotriva recursului, considerând recursurile declarate ca fiind ilegale și declarative, motiv pentru care solicită a fi respinse. A menționat că recurentul contestă actul judecătorec, motivând prin înscrisuri ce conțin date interne a primului, ce nu pot fi reținute de instanță, la caz nefiind prezentate acte justificative opozabile ce pot fi verificate de partea intimată, pentru a stabili caracterul legal al acestora.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii:

respinge recursul.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, s-a admis acțiunea la cererea depusă de SRL „Irarom-Grup” către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova privind anularea actului administrativ și s-au anulat actele administrative individuale defavorabile: Decizia de regularizare nr. 60 din 21 martie 2023 emisă de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova; procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 12/02 din 10 februarie 2023 emis de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova; răspunsul nr. 28/25-2574 din 17 martie 2023 emis de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova; răspunsul nr.5673 din 02 mai 2023 emis de Serviciul Vamal al R.Moldova (f.d. 138, 146-170).

La 13 septembrie 2023, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova a contestat cu apel hotărârea din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de SRL „Irarom-Grup” să fie respinsă ca neîntemeiată și nefondată (f.d. 145-147).

La 03 octombrie 2023, Judecătoria Bălți, sediul Central prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa apelantului Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al RM (bv.nord@customs.gov.md) și avocatului SRL „Irarom-Grup”, Vitalie Malai (malai@ascom-sa.com) copia hotărârii motivate din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică respectivă (f.d. 171).

Suplimentar, reieșind din scrisoarea de însoțire din 04 octombrie 2023, anexată la materialele cauzei, în adresa părților la proces a fost expediată copia hotărârii motivate din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central și prin intermediul oficiului poștal (f.d. 174). Deși la materialele cauzei nu sunt anexate avizele de recepție a hotărârii motivate, însăși recurentul în recursul său a confirmat recepționarea hotărârii expediate prin intermediul oficiului poștal la 10 octombrie 2023.

La 03 noiembrie 2023 Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova a expediat prin intermediul poștei electronice, în adresa Curții de Apel Bălți, apelul motivat împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central (f.d. 177-188).

Prin încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R. Moldova împotriva hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul

Central, pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 189-192).

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Totodată, conform art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație.

Instanța de recurs atestă că, în condițiile prezentului caz este relevant că, potrivit extrasului din poșta electronică, la 03 octombrie 2023, Judecătoria Bălți, sediul Central prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa electronică a apelantului Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al RM (bv.nord@customs.gov.md) copia hotărârii motivate din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d. 171).

De asemenea, hotărârea motivată a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 08 septembrie 2023 a fost publicată pe pagina web a instanței de judecată la data de 03 octombrie 2023, astfel fiind accesibilă părților la proces.

Respectiv, de la data de 04 octombrie 2023, a început a curge termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și a expirat la 02 noiembrie 2023, inclusiv.

Corelând prevederile normative și legale sus-menționate cu circumstanțele faptice constatate, completul de judecată notează că apelantul Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova urma să depună motivarea apelului la Curtea de Apel Bălți până în data de 02 noiembrie 2023, inclusiv.

Însă, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova, fiindu-i notificată motivarea hotărârii din 08 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și în pofida obligațiilor sale procesuale, a omis să depună motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile

procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

La acest capitol, se va remarca că apelantul, din data notificării hotărârii motivate a primei instanțe, 03 octombrie 2023 și până la 02 noiembrie 2023, ziua în care a expirat termenul legal pentru prezentarea motivării apelului, a avut termen real și suficient pentru a întreprinde toate măsurile necesare întru apărarea drepturilor și intereselor legitime, prin îndeplinirea obligațiilor procedurale prevăzute de lege.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului, precum că hotărârea motivată din 08 septembrie 2023 expediată prin intermediul poștei electronice, nu a fost recepționată la 03 octombrie 2023, data când a fost real expediată, dar la 05 octombrie 2023, data la care a fost înregistrată în cancelaria Biroului Vamal Nord cu nr. 8204, data de 05 octombrie 2023 fiind data de la care începe a curge termenul de 30 de zile, or indubitabil data notificării hotărârii motivate este data de 03 octombrie 2023, nefiind relevant când a fost înregistrat actul judecătoresc contestat de către cancelaria Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova. Prin urmare, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova, a avut termen real și suficient pentru a întreprinde toate măsurile necesare întru apărarea drepturilor și intereselor legitime, prin îndeplinirea obligațiilor procedurale prevăzute de lege, fapt însă ignorat de acesta.

Totodată, faptul că Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova nu a confirmat recepționarea mesajului, conform mențiunii greșite din scrisoarea de însoțire a actului judecătoresc, nu constituie un motiv de a începe calcularea termenului de depunere a apelului motivat din data deschiderii mesajului din poșta electronică și înregistrarea mesajului în cancelaria apelantului (05 octombrie 2023), or, faptul confirmării recepționării mesajului și înregistrarea corespondenței rămâne la latitudinea destinatarului. Mai mult, este unanim cunoscut că expedierea/recepționarea corespondenței prin intermediul poștei electronice se face instantaneu, iar în cazul problemelor tehnice sau erorilor, expeditorul primește mesaj de informare.

În ceea ce vizează alegația părții recurente precum că, recepționând hotărârea motivată și prin intermediul oficiului poștal, fiind semnat avizul de recepție corespunzător, au la dispoziție două notificări a hotărârii motivate 05 octombrie 2023 și 10 octombrie 2023, instanța de recurs menționează că prima instanță a întreprins toate măsurile pentru a notifica hotărârea motivată părților la proces, îndeplinindu-și în acest mod obligația pozitivă de informare a părților, însă aceasta nu oferă părții dreptul de a alege data de la care să înceapă calcularea termenului de atac, termenul începând a curge de la prima notificare a hotărârii motivate, la caz 03 octombrie 2023, data expedierii hotărârii motivate prin intermediul poștei electronice.

Completul de judecată reține că, deși recurenta a respectat termenul instituit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, totuși a ignorat termenul de declarare a apelului motivat stipulat expres în art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind

un termen de decădere. Respectarea termenului de prezentare a apelului motivat este o obligație a apelantului, drept urmare, îndeplinirea vicioasă a actului procesual poate fi echivalat cu lipsa interesului Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova, față de soarta prezentei cauze. Or, prin prisma obligațiilor sale procesuale, apelantul trebuia să manifeste diligență și un comportament de bună-credință.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova, nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, și anume declararea apelului inadmisibil.

Dat fiind faptul că Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova, nu a depus motivarea apelului în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de recurs apreciază că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal al R.Moldova.

Se menține încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.
Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc